

BARANYAI

125 FT

Civil Korzó

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

VI. ÉVFOLYAM - 7. SZÁM

2010. OKTÓBER

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
 Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
 E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA OKTÓBERI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2010. október 12-én, kedden 17 órakor** nyílik **Angelo Minuti, Balogh István Péter, Claudine Pots, Gerd Messmann és Josef Hasenöhr** „Együtt” című kiállítása. Megnyitja: Dr. Husz Mária, esztéta Megtekinthető: 2010. október 29-ig
- **2010. október 30-án, szombaton 11 órakor** nyílik a **Zengővárkonyi amatőr gobelin varrók** kiállítása. Megnyitja: Tóth Györgyi a Kodolányi János ÁMK főigazgatója. Közreműködik: Arató Gergely (gitár) Megtekinthető: november 11-ig

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

PROGRAM

Október 4-től Október 10 –ig

Cine Pécs Nemzetközi Filmfesztivál
 További információ: www.cinepecs.hu

Október 12-én, kedden 18 órakor

Wagner László: Marokkóban madarásztam
 A MAGYAR MADÁRTANI EGYESÜLET
 BARANYA MEGYEI CSOPORTJA
 rendezésében

Október 13-án, szerdán 17 órakor

„Culture is Culture” – Fórum a táplálkozási kultúráról
 Kerekasztal beszélgetés az Olasz Hét keretében

Október 13-án, szerdán 17 órakor

SANSZ Filmklub
Hatodik érzék – színes, magyarul beszélő, amerikai pszichotriller 108' 1999

Október 12-én, kedden 18 órakor

MECSEKI FOTÓKLUB

Október 16-án, szombaton 15 és 16.30-kor

Csigaház – Mesefigurák mesésen szép hangszereken
 A PANNON FILHARMONIKUSOK rendezvénye
 További információ: www.pfz.hu

Október 18-án, hétfőn 17 órakor

Előny vagy hátrány?
 Biztosított/biztosítható-e az érettségi vizsgán a támogató szakértői javaslatban foglaltak alkalmazása? Hogyan érettségiznek a gyakorlatban az érintett tanulók? Milyen esélyük van a felsőoktatásban? Tapasztalatok, kérdések, kételyek megvitatása meghívott szakemberek részvételével (Önkormányzat képviselője, iskolaigazgatók, érettségi elnökök, a PTE képviselője)
DYSLEXIÁS GYERMEKEKÉRT BARANYÁBAN EGYESÜLET

Október 19-én, kedden 16.30-kor

Óvodások és kisiskolások játékos spanyol és magyar nyelvű dal- és táncháza.
 3-12 éves korú gyerekeket várnak
A PÉCSI MAGYAR-SPANYOL TÁRSASÁG és a NÉPI ÍRÓK BARÁTI KÖRE közös programja

Október 19-én, kedden 18.30-kor

Titkok földje: Egyiptom (Egyiptom szent földrajza; Ízisz és Ozirisz: mítosza)
ÚJ AKROPOLISZ KULTURÁLIS EGYESÜLET

Október 20-án, szerdán 17 órakor

Csorba Győző emlékest – a költő halálának 15. évfordulója alkalmából
 A verseket válogatta Pintér László, a Csorba-hagyaték gondozója
VERS-ÉS PRÓZAMONDÓ PEDAGÓGUSOK MŰHELYE

Október 20-án, szerdán 17 órakor

SANSZ Filmklub
Őfelsége pincére voltam – cseh-szlovák romantikus vígjáték 120' 2006

Október 26-án, kedden 17 órakor

Kisdnedvelés Pécs városában a 19. században és a 20. század elején
 Előadó: *Tigyi Zoltánné Pusztafalvi Henriette, adjunktus*
PÉCSI VÁROSSZÉPÍTŐ ÉS VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET

Október 26-án, kedden 18 órakor

MECSEKI FOTÓKLUB

Október 26-án, kedden 18.30-kor

A filozófia, mint életforma – Filozófiai és önismereti tanfolyam pszichológiai gyakorlatokkal a mindennapokra
ÚJ AKROPOLISZ KULTURÁLIS EGYESÜLET

Október 27-én és 28-án 8.30-kor

TÁMOP 5.5.1. – SANSZ Nyitókonferencia

Október 29-én, pénteken 9.30-kor

„Hatékonyan működő és együttműködő egészségügyi civilek a dél-dunántúli régióban” workshop
 A FACT ALAPÍTVÁNY szervezésében

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

Minden hétfőn 15.00 órakor

A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÖRUSÁNAK próbái
 Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn 17 órakor

FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNISTÚDIÓ felnőtteknek (október 11-től)
 Vezető: Füst-Molnár Éva, Jászai díjas művész

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor

PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
 Karnagy: *Tillai Aurél, Liszt-díjas karnagy*

Minden kedden 18.00 órakor

MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órakor

ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Kéthetente (páros) keddenként 16 órakor

BARANYA FOLT feltvarró kör foglalkozása

Minden szerdán 16 órakor

KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
 Vezető: *Miklya Gábor*, szobrászművész

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor

VERS- ÉS PRÓZAMONDÓ PEDAGÓGUSOK KLUBJA
 Vezető: *Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész*

Minden szerdán 17.30 órakor

FOTÓS TANFOLYAM (Barbakán fotósiskola) (várhatóan október végétől)
 Vezető: *Dékány Zsolt*, fényképész

Minden csütörtökön 15.30 órakor

BELVÁROSI RAJZISKOLA
 Vezető: *Nemerey Péter*

Minden pénteken 9.30 órakor

(október 15-től) ÚJ!

ZENÉS BABUSGATÓ
 Profil: Zenés-énekes játékos foglalkozás kicsiknek (0-3 éves korig)
 A foglalkozásokon a babák szüleikkel együtt élvezhetik a ritmus és dallam harmóniáját
 Zenél: Szabó Judit - gitár, furulya, ének és Mulaj Sándor - derbuka, ütőhangszerek

Minden pénteken 15 órakor

FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
 Vezető: *Füst-Molnár Éva, Jászai-díjas művész*

Minden pénteken 18 órakor

REPÜLŐ-KLUB (október végétől)
 A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében

Minden pénteken 17.00 órakor

ÉNEKVARÁZS
 Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
 Vezető: *Palacsok József*
<http://enekvarazs.uw.hu>

**7624 Pécs,
 Szent István tér 17.
 Telefon: +36-72/215-543
 Telefon/Fax:
 +36-72/315 679
 E-mail:
 nevhaz@t-online.hu**

TARTALOM

ESÉLYEGYENLŐSÉG

SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében 4

CIVIL ÉLET

Húszesztendős a civil társadalom a posztkommunista országokban 5

Ismét van baranyai az NCA Tanácsban 6

COMPUTERIA – Intergenerációs tanulás a tudás- és képességfejlesztésért 9

Kölcsönös előnyök mentén 14

PÉCS NEVEZETES EMBEREI

A pécsi Nagy Lajos Gimnáziumtól a vezérigazgatói székig 7

KIÁLLÍTÁS

Rippl-Rónai József emlékkiállítás 10

VÁROSTÖRTÉNET

Alt és Böhm 13

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

Hálózatban

Nap, mint nap találkozunk hálózatokkal, akár munkáról, szórakozásról, utazásról, vagy egy egyszerű bevásárlásról beszélünk. Az élet minden területét beszövik a hálózatok, legyen szó természetéről, társadalomról, vagy az üzleti életről. Tapasztalhatjuk, hogy szinte minden mindennel összefügg és kapcsolatban áll.

Természetesen a hálózatosodás alól a civil szektor sem kivétel.

A Nevelők Háza Egyesület már több mint egy évtizede tagja és résztvevője több hazai hálózatnak – a hálózatok fontosságát felismerve a proHáló hálózat a közelmúltban indított akkreditált civil hálózatfejlesztő képzést –, de úgy éreztük, hogy érdemes bekapcsolódnunk nemzetközi hálózat munkájába is. Ennek első lépéseként több nemzetközi, az Európai Unió által támogatott projektben vettünk részt, kezdetben mint konzorciumi partner, a legutóbbiakban pedig mint gesztorszervezet. Ezekben a projektben EU-s tagországok – Németország, Litvánia, Franciaország, Bulgária, Spanyolország, Ciprus, Svédország, Csehország, Belgium – civil szervezeteivel dolgoztunk együtt. A projektek azt bizonyították, hogy egy nonprofit szervezet számára is sokat jelent, ha az országhatárokon túllépve is építheti a kapcsolatait. Az így szerzett tapasztalatokat természetesen a hazai hálózatokban végzett tevékenységünk során is hasznosítani kívánjuk.

A nemzetközi projektekben szerzett kedvező tapasztalataink is erősítették azt a szándékunkat, hogy részt vegyünk egy nemzetközi hálózat munkájában is. A közelmúltban kértük felvételünket a több mint 15 éve működő REIN Egyesületbe, amely nemzetközi hálózatként dolgozik. A REIN partnere között találhatók egyesületek, non-profit szervezetek, szakszervezetek és vállalkozások is.

A REIN támogatja, értékeli és dokumentálja az európai társadalmi együttműködést, meghatározza és fejleszti a munkaerőpiac integrálásának módszereit, tréningeket képez, valamint biztosítja a kommunikációt és információáramlást minden társadalmi és technikai szinten a REIN tagjai számára.

Ez a hálózati tagság nemcsak növeli az Egyesület kapcsolati tőkét, hanem további projektcsatlakozási lehetőségeket is generál.

Az itt megismert nemzetközi „jógyakorlatok”, tapasztalatok is hasznosulnak a későbbiekben, valamint megismerhetjük más országok civil társadalmának sajátosságait, a döntéshozók és a nonprofit szféra viszonyát és nem utolsósorban erősödik a forrás-teremtő képességünk.

Hisszük és valljuk, hogy egy (jól) működő hálózatban a résztvevők tudása és szakmai tapasztalatai nem egyszerűen összeadódnak, hanem megszorozódnak.

Hajnal Zsolt
főszerkesztő

A lap megjelenését
támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram
Szociális és Munkaügyi
Minisztérium –
Társadalmi Párbeszéd és
Civil Kapcsolatok Főosztály

BARANYAI Civil Korzó

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta

Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)

Felelős kiadó: Vincze Csilla

Főszerkesztő: Hajnal Zsolt

Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.

Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679

Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu

Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter,

Megyesi Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella, Tóth Krisztina, Trebbin Ágost

Fotó: Mihály László

Tördelés, nyomdai előkészítés:

Edenscript Kft. e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13

www.edenscript.hu • info@edenscript.hu

Nyomdai munkálatok: Molnár Nyomda és Kiadó Kft., Pécs

Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005

ISSN 1787-9728

ISSN: 1787972-8

SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében TÁMOP-5.5.1.A-10/1-2010-0011

„Horizontális célkitűzések megvalósítását elősegítő helyi közösségi kezdeményezések, programok támogatása”

A Nevelők Háza Egyesület és a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft. 2010. márciusában közös pályázatot nyújtott be „SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében,” címmel a TÁMOP-5.5.1.A-10/1-2010-0011 számú pályázati konstrukció keretében. A beadott pályázat pozitív elbírálásban részesült, melynek eredményeképpen 2010. július elsejétől a projekt megvalósítása megkezdődött.

E rövid írás keretében az elmúlt 2 hónap eseményeiről és az elkövetkező 2 hónap tervezett tevékenységeiről tájékoztatjuk az érdeklődőket.

2010. július hónapban a projekt partnereivel történő kapcsolatfelvétel, az együttműködési megállapodások előkészítése történt. Ezzel párhuzamosan a Pécsi Tudományegyetem BTK Szociális Munka és Szociálpolitika Tanszék munkatársai a projekt szükséglet-felmérésének módszertani tervezését végezték a projekt szakmai vezetőjével és módszertani fejlesztőkkel közösen. 2010. augusztus hónapban **szükséglet-felmérés szervezése és lebonyolítása** zajlott 5 kistérségben különböző cél-

csoportokkal. Fókuszcsoportos, egyéni interjúk készültek. Pécs városában a fogyatékkal élő, elsősorban mozgáskorlátozottak (az akadálymentes és kulturális) lehetőségeinek feltérképezése céljából a célcsoport bevonásával „próbautat” tettek a város nevezetességei megtekintésével. A kutatás során kapott eredményeket és tapasztalatokat egy összegző tanulmányban olvas-

hatják majd az érdeklődők, emellett a kutatás a projekt előzetes cselekvési tervének konkrétilizálására, pontosítására, kiegészítésére szolgál. A felmérést a Pécsi Tudományegyetem munkatársai végezték az esélyegyenlőségi végpontok területén 5 kistérségben (Pécs, Kémes, Sellye, Alsómocsolád, Mohács) és az együttműködő partnerek közreműködésével.

2010. szeptember 10-11. között a **megvalósítók számára bentlakásos képzést szerveztünk Cserkúton**, kiemelten együttműködő partnerek szakembereinek részvételével. A képzés célja volt, hogy a projekt során együttműködő partnerek és képviselők, kapcsolattartók a projekt fő célja és tématerülete (az előítéletek és diszkrimináció csökkentésével a hátrányos helyzetben lévők integrációjához, esélyegyenlőségnek előmozdításához) alapján információkat kapjanak, közösen gondolkodjanak és tapasztalatot cseréljenek, s emellett megismerkedjenek egymással. E képzés az **együttműködésről**, a személyes és szakmai kompetenciák erősítéséről és a projekthez közvetlenül kapcsolódó témák – **esélyegyenlőség, antidiszkrimináció** – megismeréséről, feldolgozásáról, a tudás- és tapasztalatszerzésről szólt.

Szeptemberben a módszertani fejlesztők (4 fő) megkezdték munkájukat,

ezzel előkészítve a projektben tervezett tanácsadói és adaptációs munkálato-

kat. A projekt nyitó rendezvényét és egyben első konferenciáját 2010. október 28-án rendezzük, melyre szeretettel várunk minden érdeklődőt. A konferencia helyszíne: Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17.) A konferencia a pontos programja és meghívója az alábbi honlapon elérhető:

www.civilhaz-pecs.hu

A projekttel kapcsolatban bővebb információ kapható az alábbi elérhetőségeken:

Nevelők Háza Egyesület
(gesztor szervezet)

7624 Pécs, Szent István tér 17.

Tel.: 0672/511-815

tamop551@civilhaz-pecs.hu

Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Nonprofit Kft.
(konzorciumi partner)

7625 Pécs, Aradi vértanúk útja 20.

Tel.: 0672/514-100

Befektetés a jövőbe

Új Magyarország
FEJLESZTÉSI TERV

Húszesztendő a civil társadalom a posztkommunista országokban

Ebben az évben mindenütt Közép-Kelet-Európában a kommunista diktatúrák megbukását, a berlini fal lebontását, a szabad demokráciák születését ünnepelték. Emlékeztünk a romániai forradalomról, a politikai pártok születéséről. Reményekről, csalódásokról és eredményekről szóló beszédekről volt hangos a közélet.

A politika uralta a húszesztendő évfordulót. Nem hangzott el azonban az alapvető felismerés, hogy civil társadalom nélkül nincsen demokrácia, és az eltelt húsz esztendő egyben a térségben a civil társadalom megszületését is jelentette. Lapszámunkkal erre a szívet és lelket megepezdítő, a szabadság társadalmi megnyilvánulását jelentő civil születést, öntudatra ébredést ünnepeljük.

Emlékezzünk, hogy a forradalomból, habár a politikum csupán a visszarendeződés, korrupció és felemás megoldásokig jutott el, a civil társadalomnak sikerült megőriznie tisztaságát és a szabadságharc által elindított civil kurázsiját. A forradalomból hozott társadalmi önszerveződés töretlenül folytatódott a térség összes országában.

Erdélyben is már 1990 elején megalakultak az első egyesületek, alapítványok. Emlékszem a bíróságokon folytatott jogértelmezési vitákra. Amikor felfedeztük, hogy az alapítványokra és társadalmi szervezetekre vonatkozó jogszabályt a diktatúra sem merete eltörölni. A két világháború közt érvényben lévő jogszabályt minden egyéb engedély nélkül alkalmazni lehetett. Porából főnixmadárként éledt életre a civil társadalom.

Az erdélyi magyar társadalom önmagára talált ebben a lázas szervezésben. Jogfolytonosságot kerestünk a diktatúra által betiltott vagy ellehetetlenített szervezetekkel. A történelmi egyházaink új életre találtak, beindult az elkobzott vagyonok visszaszerzésének máig tartó küzdelme. Iskolák mögé szerveződtek kulturális egyesületek és alapítványok, hogy az állami befolyást visszaszorítsák és a szellemi, anyagi önállóság, biztonság kereteit megteremtsék. Gombamód jöttek létre hagyományörző és kulturális

szervezetek. Feléledt az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület, mint ernyőszervezet. Majd megszülettek a szakmai és a környezetvédelmi szervezetek.

Nyugat-Európából nézve ez a hamuból való feléledés káprázatos mutatványnak tűnhetett. Ott, ahol addig csak elnyomott, anyagilag és szellemileg sanyargatott egyéneket és családokat lehetett látni, létrejöttek a civil társadalom szerveződései. A fiatal demokrácia feltételét látták a civil társadalom megjelenésében, ezért stratégiai prioritásként kezelték azok támogatását. Kormányok és nemzetközi alapítványok bábáskodtak a térség civil társadalmának születésénél. Nagyon hamar kiderült, hogy a fiatalok a legaktívabbak. Megtanulták a nemzetközi kommunikációhoz elengedhetetlen angol nyelvet, és a civil szervezés tudását sajátították el nyugati kollegáiktól. Sokat utaztak és rengeteget kommunikáltak. Az együttműködési készség a feltétel nélküli nyitottsággal társulva lehetővé tette egy új értékrend meghonosítását. A megbízhatóság, elszámoltathóság és az eredményre irányuló hatékonyság jellemezték a civil szervezetek legjavát.

Amikor az első szabad választásokat tartottuk, ébredtünk rá, hogy nincs, akit jelölni a politikába. Megkezdődött a civil szervezetek első erőforrás-elvonása a politika irányába. Akkor még lelkesen biztosítottuk az RMDSZ számára a jelöltek jelentős részét és az infrastruktúrát, a szervező erőt a kampányhoz. Hiszen az RMDSZ is civil szervezet volt. Jogilag bizonnyára az.

A politikusaink hamar ráébredtek korlátaikra, megtanulták a „játékszabályokat”. Közben többen visszatértünk a civil társadalomhoz. Erőt, hitet és reményt meríteni. Hogy lehet, hogy mégsem veszett el minden az önös érdek, korrupció és globális érdekszférák játékában. Azóta vívja a civil szféra második szabadságharcát a politikummal. A pártokkal, amelyek klientúrát szeretnének építeni, amelyek fedőszervezeteket és háttérországot látnak a civil szervezetekben. Közben a nyugati finanszírozás is más, többnyire globális feladatokat talált támogatás-

ra érdemesnek, és megkezdődött a politikai érdekek alapján történő közpénz osztogatása. Az infantilis politikai szféra majdhogynem megfojtotta a nálánál sok vonatkozásban képzetebben és dinamikusabban megnyilvánuló, serdülő civil társadalmat.

A gazdaság újjászerveződése, a privatizáció, a kezdeti esztendő magas inflációja tovább gyengítette a civil társadalmat. Nemcsak az elszegényedés és az állami szociális védőháló hiányosságai, de a gazdaság átszervezése a magántulajdonon alapuló szabad piacgazdaság irányába is újabb erőforrásokat vont el a civil társadalomtól, és újabb feladatok elé állította azt. A nyugati finanszírozók visszavonulása nyomán az anyagi biztonság érzete megszűnt a civil társadalomban. Többen elvándoroltak a jobban fizető gazdasági szférába, illetve külföldön vállaltak civil munkát. Szakosodással, intézményfejlesztéssel és az önkéntes munka felvállalásával vészelték át ezt az időszakot a civil szervezetek. Már, amelyik átvészelte.

Húsz esztendő után elérkezett a civil társadalom az érettség korába. Számosságában megfogyatkozva, de megerősödve törekszik méltó partneri viszony kialakítására mind a politikummal, mind a gazdasági szférával. A közben beérett partnerek belátták a civil szervezetek fontosságát és hosszú távon fenntartható kapcsolatokra törekednek. Közben EU-tagok lettünk és az uniós támogatások lehetősége felértékelni látszik a civil szervezeteket.

Minden nehézség ellenére bizakodó vagyok. A globális válságok kora szükségessé tette az emberi társadalmak újjászerveződését. Ebben kulcsszerepet játszhat a civil társadalom.

A jövő teremtésénél munkálkodni – mi lehetne szebb hivatás a civil társadalom számára?

Kolumbán Gábor
Civitas Alapítvány – elnök

Megjelent
a Civil Fórum 2010. 1-2. számában

Ismét van baranyai az NCA Tanácsban

A Nemzeti Civil Alapprogramról szóló 2003. évi L. törvény értelmében az Alapprogram működésének elvi irányítása az NCA Tanács feladata. A Tanács három évre választott 17 fős testület (jelenleg a harmadik tanácsai ciklus tart). 12 tagját a civil jelöltállítási rendszer választja meg (7 régiós és 5 országos elektori gyűlés 1-1- főt), 2 tagját a Parlament illetékes bizottsága, 3 tagját a miniszter jelöli ki. 2010 augusztusában új tagok kerültek a Nemzeti Civil Alapprogram Tanácsába.

Dr.Kákai Lászlóval a Nemzeti Civil Alapprogram Tanácsának frissen kinevezett tagjával beszélgettünk az új összetételű Tanácsról, munkájáról és a szektorra való kihatásáról.

Miért pont most lettek új tagjai a Tanácsnak?

Kormányváltás következett be és az új kormány a miniszteri delegáltak vonatkozásában is élt a változtatás lehetőségével. Ez egy természetes váltási folyamat. Akik az előző kormányzati ciklusban bizalmat élveztek, hogy képviseljék a kormányzati szándékot a Tanácsban, azok a váltást követően már nem feltétlenül tudnak azonosulni az új irányvonallal.

Szeptember elején volt az első Tanácsülés, amin részt vettél. Milyen volt az új tagok fogadtatása?

A Tanács ezt jól kezeli, tudják, hogy a miniszternek ez törvényi lehetősége, valamint nekik is érdekük, hogy az együttműködés korrekt legyen, hisz a Tanács és minisztérium között így válik hatékonyabbá a munka. Előny lehet, ha a delegáltak rendelkeznek megfelelő szakmai háttérrel és civil szervezeti tapasztalatokkal.

Téged ismerünk, tudjuk, hogy rendelkezni kellő tudással, megfelelő kompetenciákkal egy ilyen típusú feladat elvégzéséhez. A többi frissen delegált tag is hasonló szakmai háttérrel és múlttal került a Tanácsba?

Természetesen nem mindenkinek azonos a szakmai előélete. Vannak civil tapasztalataik, civil szervezeti hátterük a világi, az egyházi civil világból, vagy egyéb állampolgári kezdeményezések által létrejövő formációkból. Az látszik, hogy a civil világ egészére vonat-

kozóan kevesebb tapasztalatuk van, illetve kevésbé ismerik a Nemzeti Civil Alapprogram működésének jellegzetességeit.

Milyen érzés volt újra a Tanácsban ülni és miként látod a jelenlegi Tanács munkáját?

Miután már voltam egy rövid ideig a Tanács tagja, automatikusan párhuzamot vontam a mostanival. A mostani Tanács összetétele szakmai szempontból kevésbé szerencsés, mint a korábbiaké. Az első találkozás után látszik, hogy szétesettebb a munka. Miután a korábbi elnököt elmozdították gyakorlatilag nincs vezetés. Érezhető egy nagyfokú bizonytalanság, az ülések nincsenek összefogva, az ügyvezetés nem a megfogalmazott működési elvek alapján zajlik. És úgy látom, hogy ezeken a problémákon lehető legrövidebb időn belül változtatni kellene.

Említetted, de a sajtóból is ismertetes jelenleg nincs a Tanácsnak elnöke. A legutóbbi ülésnek napirendje volt, de tudomásom szerint nem döntött ebben a témában a testület.

Ezt a pontot végül levették a napirendek közül, ugyanis a megadott határidőig nem érkezett egyetlen tanácsagtól sem aspiráció erre a posztra. Az elnökválasztásnak feltétele, hogy a posztra aspirálóknak egy szakmai anyagot kell benyújtani a Tanács felé, a terveiről. Miután nem volt jelölt, ezért került le a napirendről. Érdekes maga a helyzet is, hisz másfél évvel a megalakulása után a Tanács visszahívja az elnököt és képtelen új elnököt választani. Ez is mutatja a Tanács bizonytalanságát, hogy milyen irányt válasszon a továbblépéshez, valamint, hogy mi-

ilyen képet sugározzon önmagáról a külvilág felé.

A kormányváltás, a néhány új tag kijelölésén kívül milyen hatással van a Tanács munkájára? Ha egyáltalán van valamilyen hatás.

Elvileg a kormányváltásnak Tanácsra gyakorolt hatásának normál esetben kicsinek kellene lenni. Akkor jó a rendszer, ha a Tanács kellő hatékonysággal

tudja elvégezni azokat a feladatokat, melyeket a Civil Alapprogramról szóló törvény a Tanács kompetenciájába adott. Ezen a területen látszik a probléma, mert egyre gyakrabban kerülnek elő olyan ügyek, melyek a törvényi szabályozás ellentmondásából adódnak. Egy jó összetételű, stabil alapokon működő Tanács képes lenne ezeket a megfelelő módon kezelni, a problémákat átlátni. Egy ilyen helyzetben azonban az ellentmondások jobban kiéleződnek, felszínre kerülnek. A problémáknak egy része nem a Tanács kompetenciájába tartozik, hanem a törvényalkotók feladata, hogy a felmerülő az anomáliákat „kigyomlálja” a rendszerből. 2003 óta, mióta létezik a Nemzeti Civil Alapprogramról szóló törvény, már megérett a helyzet a Tanács és a Kollégiumok viszonyrendszerének módosítására, hogy egy letisztultabb képet kaphassunk.

A civilekben van egy várakozás a törvényi szabályozással kapcsolatban, akár a Nemzeti Civil Alapprogram, akár a szektor egészét tekintve. Ez a téma felmerül a Tanácsban? Egyáltalán feladta ez a Tanácsnak?

A Tanács bizonyos értelemben mindig szereptévesztésben van ezen a területen. Azt gondolja, hogy neki ez feladata, de a törvényben megfogalmazottak szerint nem. Az Államtitkár azonban, mégis a Tanácshoz fordult segítségért, hogy mutasson irányt abban a tekintetben, hogy a civil szektorban mely területeken és milyen mélységű változásokra lenne szükség. Jól jelzi a Tanács bizonytalanságát, hogy nem tud kardinális kérdésekben konkrétumokat, törvénybe beültethető javaslatokat megfogalmazni.

Megfelelő törvényi szabályozás nélkül nem lehet működni, de mégis a pénz az a kérdés, mely minden civil rendezvény központi témájává válik. Azt látják a szervezetek, hogy a forrás nagysága az elmúlt években nem, vagy csak minimálisan nőtt. A Tanács tesz arra vonatkozóan lépéseket, hogy pozitív irányú változás történjen?

Ebben a tekintetben a tavalyi év különlegesnek mondható, mert elő-

ször rendelkezhetett a Nemzeti Civil Alapprogram 7 milliárdot meghaladó összeg felett. A törvény szerint ennek most 8-9 milliárd körül kellene lennie. A Tanács tett is lépéseket a jelenlegi kormányzat fele és kérte, hogy a törvényben megfogalmazott teljes összeget biztosítsa a Nemzeti Civil Alapprogram számára. Azonban az ország jelenlegi pénzügyi-gazdasági helyzetében ez elég illuzórikus felvetésnek tűnik.

Kicsit előre tekintve, mi várható a következő ülésen?

A következő októberi ülésen mindenképpen megoldást kell találni az elnök személyére, és ami még ennél is sokkal fontosabb lesz a forrásmegosztás kérdése. A forrásmegosztásnál a különböző kollégiumok eltérő súllyal próbálják az érdekeiket érvényesíteni és nagyon erős „lobby” van a háttérben a kedvezőbb pozíciókért, és a nagyobb összegekért. Ezt próbálják a kicsi kollégiumok kontrolálni. Nagyon nehéz azt a forrásmegosztási elvet megtalálni, ami mindenki számára elfogadható lenne.

Ez struktúra hosszú távon nem tartható fenn. A felszín alatt komoly aránytalanságok húzódnak. A civil világ is kitermelt egy elitet, akik a

Nemzeti Civil Alapprogramon keresztül finanszírozzák magukat. Ami azt eredményezte, hogy az Alap nem egy valódi pályázati elv szerinti rendszert működik, hanem valamifajta normatív elosztás irányába mozdult el. Ez a rendszer a világon, ebben a formájában mindenképpen egyedülálló.

Miniszteri delegáltként nem lehetnél elnök, de most egy pillanatra játszottunk el a gondolattal, hogy elnök vagy. Milyen irányba próbálnád terelgetni a Tanácsot?

Ezt a Tanácsot belülről nem lehet terelgetni. Mivel szavazat alapján működik és a tagok önmaguk is kedvezményezettjei, haszonélvezői a döntéseknek, nem érdekeltek egy átláthatóbb rendszer működtetésének. Nagy változás csak kívülről lehetséges, amit felszámolja az összefonódásokat, átfedéseket. Akkor lehetne egy valódi pályázati elven működő, a szektort segítő rendszert létrehozni, és elvágni ezt természetellenes, köldökzsinór szerű kapcsolatot.

Lapzárta után érkezett, hogy az NCA Tanácsa dr. Csizmadia Lászlót választotta meg elnöknek.

Trebbin Ágost

A pécsi Nagy Lajos Gimnáziumtól a vezérigazgatói székig

Idősödő emberként egyik kedvenc időtöltésem, hogy visszagondolok azokra a közeli és távoli ismerőseimre, akikkel életem során kapcsolatba, ismeretségbe kerültem.

Vannak köztük, akikre bizony nem szívesen gondolok, de vannak – szerencsére igen sokan – akik emberségére, barátságára annyi év után is szeretettel emlékezem vissza.

Az utóbbi csoportba tartozik dr. Deák Imre úr, a Danubius Hotels Group vezérigazgatója is.

Sokáig gondolkodtam, hogyan is írjak róla. Semmiképpen nem akartam egy hivatalos életrajzot készítenie. Ismerve a Vezérigazgató úr sze-

rénységét, bizonyára tiltakozna is ez ellen.

Valamikor a Nádoros „szép időkben” keresztneven szólítottuk egymást, talán most sem fog ezért megharagudni rám.

Nohát kezdjünk hozzá...

Imrét már nagyon rég ismertem. Először csak hírből. Az 1960-as években rövid ideig a Szentlőrinci ÁFÉSZ-nél dolgoztam, és Imre édesanyjával minden nap együtt utaztam vonattal Szentlőrincre.

Tőle tudtam, hogy a tehetséges fiú a Nagy Lajos Gimnáziumbajár, és meglehetősen jól beszél angolul. Érdeklődési területe a balett és a filmzés.

A sors azonban más pályát tartogatott a fiatalember számára.

1967. őszén új igazgató került a Nádor Szálloda élére, Dr. Bolgár András. A fiatal, 26 éves igazgató a fővárosból került Pécsre. Elszakadva régi baráti körétől, Pécssett új emberi és társasági kapcsolatokat kellett kiépítenie. Természetes, hogy hozzá korban közeli, hasonló érdeklődésű fiatalokhoz találta meg leginkább az utat. Ekkor kötött egy életre szóló barátságot Imrével is.

András baráti tanácsára Imre – talán meggyőződése ellenére – 1968. szeptember 1-jén beiratkozott felszolgáló tanulónak. A gyakorlati képzés helye

a pécsi Nádor Szálloda volt. Abban az időben az érettségizett felszolgáló tanulóknak másfél év volt a képzési idő. Ilyen rövid idő alatt a szakmát csak igen jó gyakorlati oktató kezei alatt lehetett elsajátítani.

Imre oktatója Kiss Karcsi bácsi lett. A kiváló éttermi szakember gondos és figyelő irányításával Imre – fiatal kora ellenére – kiváló vendéglátóipari szakemberré vált. Szüksége is volt erre, mivel a szakmunkásvizsga után azonnal üzletvezető kinevezést kapott, és abban az időben a Nádor Szállodában nem is volt olyan könnyű ennek megfelelni.

Gyorsan múltak az évek. Ez volt a pécsi Nádor Szálloda talán legsikeresebb időszaka. Svéd estek, nemzetközi gasztronómiai hetek, magas színvonalú helyi és fővárosi rendezvények. Ezekben az években Imre rengeteg szakmai, vezetői és emberi tapasztalatra tett szert.

Csak megjegyezni szeretném: Imrét a Nádor iránti szeretete a mai napig elkíséri. Az, hogy ez a nagy múltú pécsi szálloda a mai napig még mindig zárva tart, nem rajta múlik. Az üzleti világban a szubjektív érzelmeknek sajnos nincs helye, itt csak a pénz számít.

1972-ben dr. Bolgár András a fővárosba került. Nem kisebb feladat várt rá, mint a Danubius Szálloda és Gyógyüdülő Vállalat megalapítása.

Dr. Bolgár Andrásnak az új, felelősségteljes beosztásában is szüksége volt megbízható munkatársakra. Az Ő segítségével Imre karrierje a fővárosban folytatódott.

Imre 1977-ben jelentős feladatot kapott. Kinevezték a Danubius HILTON Szálloda (Kalocsa Terem) üzletvezető helyettesének.

Imre erről hozzám írt levelében így írt:

„Már az étterem nyitása előtt részt vettem tréningeken külföldi Hiltonokban, ez nagyon tanulságos volt, a nyitást megelőző munkákban is nagy hasznomra voltak. A Hilton sztenderdjei alapján kellett mindent csinálni. Minden le volt írva, és minden folyamat be volt szabályozva. Ez akkor itthon a szakmában nagyon szokatlan volt. Sok segítséget kaptunk a Hiltontól, még a Danubius is sokat átvett a korszerű irányítási, marketing

és üzemelési területeken, segítve ezzel egy modern vállalat kialakulását.

Ezután jött a keszthelyi Helikon, itt már igazgató lettem, viszonylag fiatalon. Nagyon érdekes munka volt egy egész évben nyitva tartó balatoni szállodában dolgozni. Kitűnő volt a kollektíva is. Két és fél

év után, 1980-ban átkerültem a hévízi Thermal-ba, ahol öt évig vezettem a szállodát, megismerve a gyógyturizmust és a gyógyszálloda működését. A keszthelyi-hévízi hét és fél év alatt sokat utaztam hivatalosan, vezettem magyaros heteket távol-keleti luxus-szállodákban (Indonézia, Fülöp-szigetek, Thaiföld, Szingapúr) és jártam értékesítési utakon a legtöbb európai országban.”

1986-tól azután az amerikai évek következtek:

Imre így gondol erre vissza:

„Aktív voltam a magyar és a nemzetközi szállodaszövetségekben is. Egy ilyen nemzetközi ülésen ismerkedem meg egy amerikai szállodafejlesztővel, akivel azután tartottuk a kapcsolatot. Ennek eredménye lett egy egyéves állásajánlat Kaliforniában, egy ötcsillagos tengerparti szálloda nyitó igazgatói beosztásában. El is vállaltam, ez egy nagyon emlékezetes időszaka életemnek. Az egy évből öt év lett, az egy szállodából kettő, mert miután megnyitottunk, a szállodát eladták, én új munka után néztem, és Los Angelesben lettem egy ötcsillagos szálloda igazgatója. Amerika érdekes volt, tanulságos, jó volt ott élni és dolgozni is.”

1989-ben Imre már sikeres és megalapozott nemzetközi idegenforgalmi és szállodai tapasztalatokkal rendelkező, igen értékes szakember volt. Szakmai körökben neve jól ismert bel- és külföldön egyaránt, egyben szakavatott ismerője a gyógyturizmus speciális feltételrendszerének is.

Úgy érezte eséllyel pályázhatja meg a Danubius Hotels Rt. vezérigazgatói posztját. A választáson minimális aránnyal alulmaradt. Helyette általános vezérigazgató helyettesi kinevezést kapott.

Betegh Sándor, a Danubius Hotels Group volt vezérigazgatója 2006. március elsején nyugdíjba vonult. Helyére – teljesen megérdemelten – dr. Deák Imre került.

Arra a kérdésemre, hogy a sok szakmai siker között mire gondol a legszívesebben vissza, Imre így válaszolt:

„Nekem kedves az, hogy a 90-es évek közepén a Vendéglátó Főiskola keretén belül létrejött az angol nyelvű oktatás, melynek létrehozásában és akkreditációjában nekem is volt némi szerepem. Akkoriban előadásokat is tartottam, az utóbbi években már csak államvizsga elnökként veszek részt az angol nyelvű oktatásban, illetve a Főiskola Szakmai Tanácsadó Testületét is vezetem.

2000-ben lettem tiszteletbeli főiskolai docens. Ha csak egy kicsit is több időm lenne, nagyon szívesen foglalkoznék többet az oktatással, mert elődeimtől, mestereimtől megtanultam ennek fontosságát.”

Imre magas beosztásában is megmaradt közvetlen, kedves embernek. Felkérésemre, hogy írja meg a pécsi Nádor Szállodáról szóló könyvem bevezető sorait, készséggel eleget tett.

Kedves Imre! Szívvel köszönöm, hogy annyi év után is megmaradtál „Nádoros” kollégának és pécsinek.

COMPUTERIA – Intergenerációs tanulás a tudás- és képességfejlesztésért

Végéhez közeledik az a két éves Grundtvig multilaterális program, amelyet az Európai Unió Élethosszig Tartó Tanulás programja támogat. Pécssett került megrendezésre 2010. szeptember 21-én a projekt záró-konferenciája, amelyen a partner szervezetek képviselőinek projektbemutatói mellett az európai tanulási szokásokkal, a fogyasztói magatartással, a tanuló régiókkal és a helyi civil társadalom fejlesztésével kapcsolatos kutatásokkal ismerkedhettek meg a résztvevők.

A projekt eredményeiről szubjektíven

A partnerek egyetértésével kiválasztottunk négy fontos témát az európai társadalom fejlesztésének legrelevánsabb problémái és az európai társadalmi integráció fő kérdései köréből, amelyek alapján kidolgozásra kerültek az egyes modulok az élethosszig tartó tanulás és az intergenerációs együttműködés szemszögéből.

Ezek a témák:

- Fenntartható fejlődés – környezet-tudatos nevelés
- Információs társadalom – digitális műveltség
- Foglalkoztathatóság és mentoring/coaching/útmutatás/tanácsadás
- Kulturális sokszínűség

Céljaink:

– *Közvetett:*

- A partnerszervezetek által nyújtott szolgáltatások ösztönzik és megtanítják a célcsoportokat az információs és tudáslapú társadalomban való részvételre, és ily módon növelik az egyrészt a munkaerő-piacra, másrészt pedig a társadalmi, kulturális és gazdasági életbe való (újra) beilleszkedés esélyét.
- A konkrét ICT ismereteken és más, a további személyes és szakmai fejlődéshez szükséges kompetenciákon, illetve lehetőségeken kívül e csoportok új társadalmi kapcsolatokat, új életstruktúrákat,

illetve megfelelő ösztönzést és útmutatást kapnak ahhoz, hogy ismét tanuljanak, és integrálják az élethosszig tartó tanulást új életfoglalmukba.

- Tanulási lehetőségek kialakítása a célcsoportok számára, amelyek előmozdítják a civil társadalomban és a munkaerőpiacon való részvételt.

– *Közvetlen:*

- A projekt számára szükséges kulcsfontosságú kompetenciák és eszközök fejlesztése.
- Az intergenerációs tanulás különböző modelljeinek felkutatása: idős oktatók + fiatal tanulók, fiatal oktatók + idős tanulók; együttműködés az idősebb és a fiatalabb korosztályok között.
- Tanterv kidolgozása különböző modellek és rugalmas megközelítések alapján, illetve ezek tesztelése a célcsoportokon 4 fókuszcsoport munkáján keresztül.
- Stratégiák kialakítása a tréningek és a tanácsadó szolgáltatások használatának ösztönzésére a tréningen résztvevő fókuszcsoportok által, illetve az élethosszig tartó tanulás támogatása a célcsoport tagjainak körében.
- A projekt eredményeinek és pro-

duktumainak terjesztése a helyi közösségek és a szélesebb közönség körében, a nyilvánosság különböző eszközeivel.

E célokkal az a szándékunk, hogy megfeleljünk az Élethosszig Tartó Tanulás Program fő céljainak, és mindenekelőtt támogassuk az innovatív ICT-alapú tartalom, szolgáltatások és gyakorlatok fejlesztését az élethosszig tartó tanulás számára.

Web-oldal: www.mycomputeria.eu

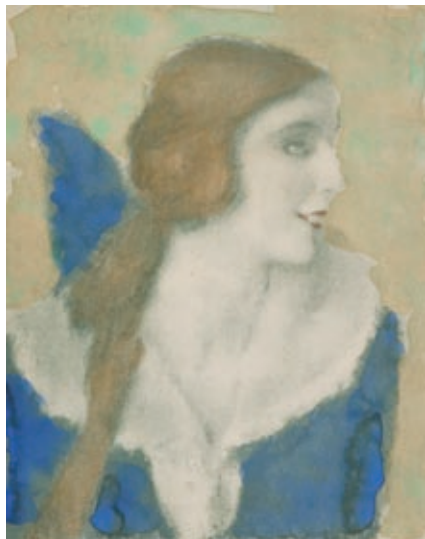
Partnerek: Nevelők Háza Egyesület (HU), Association Nationale pour la Formation Professionnelle des Adultes (FR), TIBP GmbH (DE), REIN – Réseau Européen pour l'Insertion Sociale et Professionnelle des Personnes Défavorisées (BE), QP QUALITY PROJECTS S.L.(ES), Europartners 2000 Foundation (BG)

Rippl-Rónai József emlékkiállítás

Pécsi Galéria, 2010. szeptember 1. – október 17.

A Róma-Villa az 1910-es években jelentős művészeti centrum volt. Rippl-Rónai József egykori otthona, hatszobás emeletes kis kastély Kaposváron egy árnyékos park közepén, európai hírű nevezettség. Rippl-Rónai Emlékmúzeumként működik, sok ismert Rippl-Rónai festmény látható ott, eredeti környezetben, a művész hiteles lakásberendezésével, bútoraival, a múlt idők személyes tárgyi emlékeivel, dokumentumaival. A Rippl-Rónai Múzeum a pécsi kiállításra elhozta a múzeum legértékesebb részét, a festményeket, abból az alkalomból, hogy 2010-ben Pécs Európa Kulturális Fővárosa lett. A művészettörténelem

Darvas Lili

Rippl-Rónai Józsefet tekinti az első modern magyar művészeknek. Ő volt az első európai magyar, kinek példája nyomán a hazai festőgenerációk a XX. század elejétől immár állandó lépést tartottak a művészet legújabb változásaival.

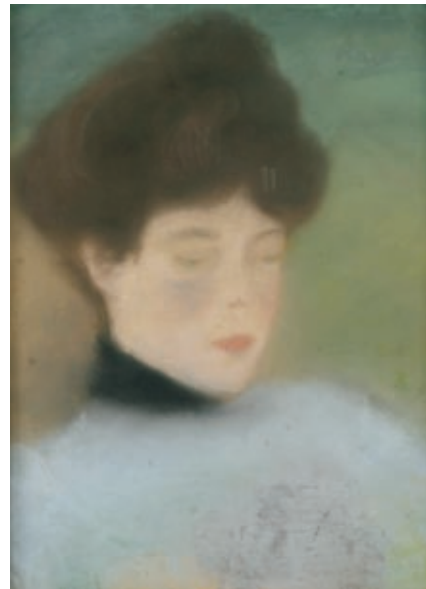
A Rippl-Rónai kiállítás méltó és nagyszabású esemény a pécsi rendezvények sorában.

Kaposvár déli, dombvidékes részében, a Kapos folyón túl a Csalogány utca medrek kaptatója vezet a Róma hegyre. A dombtetőn, valaha szőlőhegyen, szép panoráma nyílik a városra. Nyáridőben élvezhető mediterrán klímáját, más évszakban lélekemelő, festői szépségét a 19. századi Kaposvár egyik, a maga idejében híres és sikeres művész személyisége, Gundy György (1820–1880) színész operaénekes fedezte fel. Nyaraló céljára épített fel ott 1868-ban egy házat

romantikus stílusban, s az örök városról elnevezve, a Róma-villa nevet írta ki a park kapujára. Rippl-Rónai nem ilyen módos és művészien választékos helyre született. Csak negyven évvel később mondhatta a sajátjának az ingatlant. A festészet és az iparművészet terén vállalt stílusújító törekvések kezdeti sikertelensége a XIX. században külföldön élő művészekre jellemző szegénységben tartotta a magyar festőt. Méltósággal vállalta a sorsát, konokul dolgozott és kiállított, mígnem felülkerekedett a hazai intézményekben megtestesült, elavult művészeti szemléletmódon. A bekövetkezett győzelemmel élete utolsó húsz éve sikerekben és elismertségben zajlott. Modernizáló törekvése sok új eredménnyel gazdagította festészetünket. A jómódú életszakaszban élt a Róma Villában. Egyéni életútja és művészi karrierje regénybe illő sikertörténet.

1861-ben született Kaposváron. Apja a város iparostanonc iskolájának nagy tekintélyű igazgatója. Négy fia közül a legidősebb, József, 1881-ben, mint húszéves kaposvári patikus, elhatározta, hogy változtat az életén. Szeretett szüleinek bejelentette, hogy festőművész leszi. Nem tudjuk, kinek a példája volt előtte ismert és követésre buzdító. A vidéki Magyarország művészete akkor még meglehetősen sivár volt, de az igény már ébredett. Az 1860-as években Kaposváron sorra jelentek meg a művészpályára lépő emberek: Rippl-Rónai József, Vaszary János és Kunffy Lajos. Korábban az orosz cárok udvarában működő Zichy Mihály keltett feltűnést. Az újságok megírták, hogy Zichy 1880-ban visszatért szülőfalujába Zalára, a kis somogyi faluba. Jött és egy évre rá ment is, mert nem tudott itthon megélni. Az elhivatott Rippl-fiú is tudta, hogy külföldre kell indulnia. Elsőként főúri mecénást keresve, grófi gyermekek háztanítójának állását vállalta el. Így készült fel a művészeti akadémia felvételi vizsgájára. A Münchener Akadémiára kerülvén három éven át rajzolt természet után, emberi modelltől. A rajzolás mesterévé vált. Nem próbálkozott festő osztályba iratkozni, mert nem vonzotta a kor akadémikus, tör-

ténelmi festészete. 1887-ben Párizsba ment. Az ott élő Munkácsy Mihálytól kért tanácsot a további tanulmányokat illetően. Az ünnepelt és hírneves Mester

Molnár Erzsébet portréja

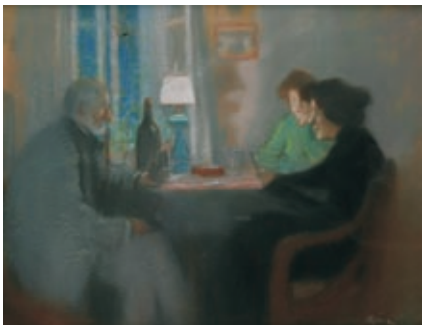
nagy meglepetést okozva, felkarolta a szimpatikusnak talált fiatal honfitársát, magához vette segédnek. A korábban már megfestett, sikerrel eladott képeit másoltatta vele újra, műkereskedelmi célból. A hálára kötelezett Munkácsy-tanítvány huszonnyolc éves korára egy bonyolult lelkiismereti konfliktusba jutott, amelyből mindenáron szabadulnia kellett. Anyagi jóléte az epigonvá válást veszélyeztette. Párizsban abban az időben zajlottak a legizgalmasabb festészeti stílusváltozások. A régi, akadémikus és az új művészet bonyolult szövevénye vette körül. A legújabb, jobbára még ismeretlen kör: Gauguin fiatal hívei, a „Nabis”, azaz próféták festő csoportja. Rippl úgy döntött, hogy változtat az addig elsajátított felfogásán. Az újrakezdés gondolata vezette a stílusújítók, a művészforradalmárok sorába. A pazar Munkácsy-estélyeken barátkozott össze egy skót festőművésszel, James Pitcairn Knowles-al.

A művelt és jól tájékozott arisztokrata fiatalember szerettette meg vele a Párizsban egyéni utakon járó, különleges művészek, például Whistler festészetét. Baráti körükbe hozta egyik festőiskolai társát, Aristide Maillolt, a későbbi szobrászt. Rippl-Rónai, Maillol és Knowles

barátsága művészi szellemű szövetkezés, egyfajta „nabi-különítmény” volt.

Knowles gyenge művész, de jó ízlésű és mély gondolkodású emberként Rippl-Rónai szellemi támasza volt. Párizs Neuilly városrészében együtt béreltek egy régi, kopott házat. A puritánul berendezett tágas szobákban a bútorzat minimális volt. A festőállványt és a palettát Munkácsytól kapta. Egy szanáláskor utcára tett empire támlás ágy volt a legnagyobb kincs, amit a későbbi otthonaiba is átmentett. A kaposvári művész szegénységében a hazuról küldött élelmiszer csomagok szolgáltak segítségül. Feladója a vasutas foglalkozású Ödön testvér, aki bátyja nyomában művészeti életének majdani fontos szereplője lesz.

Az újszerű festői kísérleteket a „fekete-korszakos” képek jelentették. A fekete színre és a rajzi vonalra redukált művek születtek. A fekete színből kiindulva további színekkel, barnákkal, mély kékekkel vált festészete egyénivé. Leggyakoribb képtémája az átszellemült női szépség, a festőtársak és az otthoni rokonok arcképe.

Piacsek bácsi hölgyek társaságában

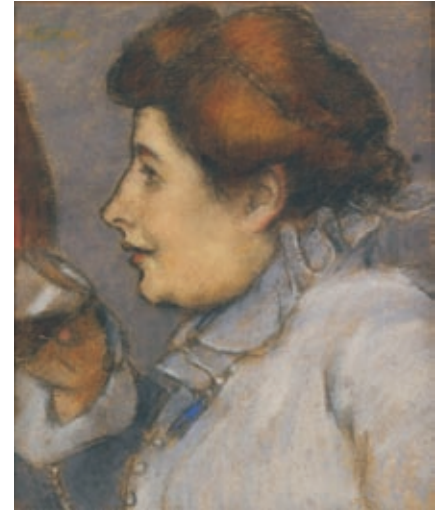
Együtt élt Lazarine Baudrionnal, későbbi feleségével, aki az újszerű, dekoratív szellemben stilizált hímezterveknek lett kivitelezője. A **Hímző nők** című képszerplői, Lazarine és húga, egy odaadó tevékenységben elmerült hangulatban nem csak hímeznek, hanem teremtenek valamit. Fésülük és szövök egy kusza világ harmóniáját megjelenítő vonalait. Rippl-Rónai „rajzos festményei” az alkotás lázát közvetítik. A művész addigi élete során már harmadik alkalommal, egyre magabiztosabb öntudattal tért le a biztosnak látszó útról. – Otthagytta a kaposvári patikát. Eljött a jól megszokott Münchenből. Kivált Munkácsy oldalából.

A nagy elszakadásokat jelentő lépések után jött egy küzdelmes élet, me-

lyet a későbbi visszaemlékezésében így értékelt: „Ez az az idő, melyben teljesen átadtam magamat a legszebb gondolatoknak, s a legideálisabban felfogott művészetnek...” 1892-ben megnyílt az első önálló kiállítása a párizsi Osztrák-Magyar Követségen. A kiállítás a sajátóban is visszhangzó sikert és szakmai elismerést hozott. Két évvel később a Mars-mezei Szalon megnyitójakor francia művészek szólították meg, s gratuláltak az „Öreganyám” című képéhez. Így kapcsolatba került a Nabis festők csoportjával, akik Paul Gauguin dekoratív festői felfogásában, a reneszánsz előtti olasz „primitív” festészetben, továbbá a japán művészetben látták egy a naturalizmussal és az impresszionizmussal szembenálló kibontakozás lehetőségét. Az új stílust „art nouveau”-nak nevezték. Az utókor szimbolizmus – szeceszio néven foglalja össze. Rippl-Rónai ellátogatott Gauguinhoz, amikor az Párizsban épp egy Dél-tengeri benszült lánnyal élt együtt. Rippl-t 1895-ben a Mars-mezei Szalon zsűri mentes taggá nevezte ki. A Revue Blanche folyóirat köré csoportosuló fiatal művészek társaságukba fogadták. A modern művészet élvonalába került, s általa a magyar festészet is felzárkózott. Művészünk századvéghez kötődő festményei és iparművészeti munkái a magyar modernizáció megteremtésében úttörő szerepet jelentenek. 1897-ben Bing szalonjában rendezte meg a második párizsi kiállítását. 1899-ben hosszabb időre kimozdult Párizsból. Maillol meghívta a dél-franciaországi hegyekbe, a katalán határvidékre festeni. Attól kezdve nem tudott sokáig egyhelyben maradni. A Franciaországból magyarországi kiállításokra küldött képeit a zsűri idegenül fogadta. Ennek ellenére úgy gondolta, hogy képes lesz majd kivívni az elismerést hazájában. Tizenhárom évi távollét után, 1902-ben Lazarine-nal együtt hazatelepült Kaposvárra. Már nagyon hiányolta a szülők és a testvérek közelségét, a család éltető erejét. Kaposváron kis kertés, falusias építésű házat vett a Fő utca végén. A szomszéd házakban rokonok laktak és átjártak hozzá. Modellt ültek képeihez a szülei, Lajos öccse és annak veje, Piacsek bácsi, édesapjának bátyja, a Kossuthimádó Rippli-bácsi. Új festői korszakot nyitott. A világlátott ember szemével, tapasztalatával festette a kisváros embe-

reinek zárt világát. Ez lett az „enteriór korszak”.

Kétévenkénti rendszerességgel kiállítást rendezett Budapesten. Mivel a rangos múzeumok nem fogadták be képeit, a párizsi példákat követve, szállodákban, különböző társasági találkozó helyeken

Nő pohárral

bérelt kiállító termet. A ledorongoló, rossz kritikák közt lassan akadtak lelkes, biztató szavak is. Lyka Károly írta az olyan női portré ábrázolására, mint a **Mme Dutile arcképe**, hogy „Eszünkbe jut egynéhány író, aki hősnőjét leírván, beszél elefántcsont színről és kebelről, melyek hasonlatosak a fehér márványhoz. Senki sem akadt még, aki ezeknek az írónak szemére lobbantotta volna, hogy elefántcsont színű arc, és fehér márványból való kebel nincs a természetben... Rippl-Rónai most megfesti ezt a hasonlatot és íme, kiátkozzák...”

Az első kaposvári korszak világát szemlélhetjük a **Lazarine a tükör előtt** és az **Ödön negyvenfokos lázban** című művekben. A hétköznapi magánélet intimitásai tárulkoznak fel bennük. Az enteriór képekkel kibővített alkotásokból, mintegy 314 darabból 1906. február 1-jén kiállítást rendezett Budapesten, a Könyves Kálmán Könyvkiadó szalonjában. Az ott bekövetkezett szenzációs eseményekkel tört meg a jég körülötte. Fordulatot, átütő sikert és anyagi fellendülést eredményezett az, ahogy a sajtó ünnepelte, s a teljes képkollekció vevőre talált. A magyar művészettörténetben először vívta meg sikerrel harcát java életében egy festő. A 45 éves Rippl-Rónai a fiatal művészek példaképe lett. Gyakran forgott társaságokban. Csendes, komoly, szükszavú és elegáns személyisége miatt megszerették és a pesti képeslapok

képriportot közöltek róla. A „Nyugat” folyóirat megíratta vele és 1911-ben kiadta az „Emlékezéseit”. Abból idézzük: „...Magam is sokszor elcsudálkoztam, hogy hogyan lehetett azt keresztül élni a nagy idegenben, Münchenben, Párizsban, jóformán minden kereset és egyéb pénzforrás nélkül, s így élve nemcsak ’megélni’, hanem még igazi művészetre is törekedni – és soha meg nem alkudni.” A modern művészetnek hódoló arisztokraták nyáridőben meghívták a művészt vidéki nemesi kastélyokba festeni. Így készültek a Körtvélyesi kastélyt ábrázoló képek. A módossá vált művészt a vidéki kúriák élete és természet közeli hangulata vonzotta. Nem élte fel tőkét egy nagypolgári budapesti ház megvásárlásával úgy, mint sokan, a korabeli tekintélyes akadémikus festők és szobrászok az Andrássy úti palotákkal.

1908-ban vásárolta meg a Róma-Villát. A kellemes környezetben derűje és munkakedve a tetőponra fokozódott.

Új otthonában festette az 1908–1918-ig tartó periódus dekoratív képeit mozaikos, illetve az ő vicces titulusa szerint „kukoricás” stílusban. „A színharsogást nyilván mai kedélyállapotom követeli tőlem. Környezetem most ilyen, tehát ilyen irányban hat az is reám. Ilyen

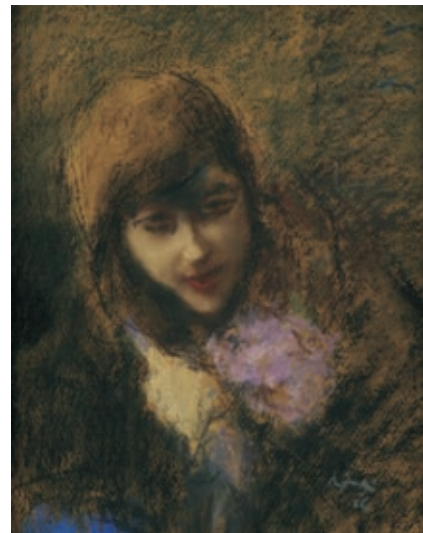
Társaság asztal mellett

színek vesznek körül bennünket újabb kaposvári házamban, s kertemben. Igen megszerettem a skarlátvörös zsálya, s a piros szímpla muskátli mellett a tisztfehér színű virágokat, de még jobban a chrómsárga ciniákat. Ennél a sárgánál melegebb, hogy ne mondjam, forróbb színt nem ismerek. Ezeket a színeket ke-

resem most, szinte gyűjtöm, lakásomban is, tárgyakon, kendőkön, falakon. A falak színei közt is ezt az egészen világos sárgát szeretem a legjobban. Az egyik oldalán csupa ablak műhelyem falai ezzel vannak befestve, sőt még ilyen szobában alszom is. Ez a sok szín azután természetesen odakerül a képeimre...” – így szól az új festői korszak magyarázata.

A helyszínhez kötött művészi természéről, az ott született festményekről, azok „vad” temperamentumáról kiemelt méltatással kell szólni. A „vad” jelző nem túlzás, Rippl-Rónai kukoricás képeit a „magyar fauves” megjelenéseként üdvözölhetjük. Tobzódó színű, mozaikos ecsetrakással készült festmények, a **Meggyfavirágzás**, a **Festő a modellekkel**, a **Kaposvári műterem**, a **Riccardo Vines Roda zongoraművész**, a **Medgyessy olvas** és a **Tavaszi munkák** címűek, harsány és felszabadult életérzést, örök vitalitást közvetítenek. Ez a stílus a keletkezésekor nem aratott sikert. Az utókor ismerte fel értékét, amikor a nagy francia kortársak képeivel vetettük össze. Autonóm színfoltfestészetet, fokozott koncentrálódást, absztrakciót hozták a magyar művészetbe a kukoricás stílusú művek. Budapesten a Kelenhegyi úti műteremházban is volt egy kis lakás. Rippl a téli hónapokat a fővárosban töltötte. Kávéházakba járt, szerepet vállalt a művészeti közéletben. Számos hazai és külföldi kiállításon vett részt, mely alkalommal kitüntetésekert nyert. Barátságban állt a Szépművészeti Múzeum igazgatójával, Petrovics Elekkel. Főműveit a Magyar Nemzeti Galéria őrzi. Rippl-Rónai Ödön, a bátyjára vonatkozó művészeti dokumentumokat és a Rippl-Rónai képeket gyűjtötte. Szorgalmának gyümölcséből egy nagy jelentőségű, vidéki modern magyar festészeti magángyűjteményt hozott létre. Saját házában, 1913-ban megnyitotta a Rippl-Rónai Múzeumot – Rippl-Rónai József és a korabeli modern magyar festők, a nagybányai mesterek és a Nyolcak képeiből. Az első világháború kitörése Franciaországban érte a művészt, amikor felesége rokonainál, egy burgundiai faluban járt vendégségben. Az utcán rajzolókat Rippl-t ellenséges kémnek vélték és rátámadtak. Durva incidenseket és internálást kellett elsenvednie. A több mint fél éves fogság megtörte kedélyét. A hazatérés után, 1916 nyarán az olasz

front főhadiszállásán hadifestőként dolgozott, tiszti arcképeket rajzolt távol a csatától. A háborús témájú képeket az Ernst Múzeumban kiállítva, újabb népszerűsége tette szert. Abba hagyta az olajképek festését, s csak pasztellel dolgozott. Budapest szép hölgyei versengtek, hogy a bravúros, rafinált, hamvas – púderként kezelt pasztell technikájával megszépítő arcképet készítsen róluk. 1918 után a haláláig tartott a negyedik, az úgynevezett „pasztell-arcképes” periódus. Célzatos programban festette a Nyugat folyóirat íróit, például Babits Mihályt, Móricz Zsigmondot, Szabó Lőrincet. A szellemi rokonnak tekintett építész, **Lechner Ödön**ről készült arckép fémjelzi a jellegzetesen ripplis portréművészet különleges szépségét.

Zorka

Külön képciklus készült állandó modelljéről Zorkáról. **A Fekete kesztyűs nő** – **Zorka** képen érződik a művész Zorka iránt érzett gyengéd vonzalma. 1925-től a Mester egészségi állapota megromlott. Háromszor érte agyvérzés. Munkabírására jellemző eset, hogy amikor megbénult ujjai nem tudták már tartani a pasztell rudat, vászoncsíkkal hozzácsavartatta, s így, alig engedelmessé, merev karral dolgozott. 1927. november 25-én 66 éves korában, kaposvári otthonában halt meg. Az idő múlása fél évszázados elfeledést, majd lassú felfedezést hozott Rippl-Rónai művészetének. Képei manapság már a reneszánszát élik. Kiállítása mindenütt nagy közönségsiker. A kaposvári Rippl-Rónai Múzeum folyamatosan ápolja a Rippl-Rónai kultuszt.

Horváth János
művészettörténész

Alt és Böhm

Idős, ráérős emberként sokat időzöm különböző multinacionális nagyáruházakban. Az áruválaszték legtöbbször lenyűgöző gazdagságú.

Minden a megszokott módon történik. Vagyis bevásárló kocsit ragadok és belépek az elárúsító térbe. És ekkor több kellemetlen dolog is történik velem.

Illemtudó emberként nagyot köszönök, és nem köszön vissza senki. Pár lépést teszek, és máris ott vagyok az áruval telített gondoláknál. Állok és várok. Egy lélek sem kérdezi meg tőlem: „Tetszik-e valamit kérni?”

Gyermekorom pécsvárad szatócs kereskedései tűnnek elő emlékezetem szivárványos vetítővásznán. Ott vagyok nagymama mellett, éppen belépünk a Kutna-féle boltba. Maga a „tulaj” fogadott mindenkit. Arcán nyájas mosoly: „Csókolom a kezeit. Tetszik parancsolni nagyságos asszony?” Félre ne tessék érteni a „nagyságos asszonyt”, ez a megszólítás rangtól függetlenül minden idősebb korú hölgy vásárlónak kijárt. A kedveségből nekem is jutott egy vállveregetés erejéig, és máris ott lapult a zsebemben az ajándék „bocskorszj” (csak egy kis magyarázat: Negróhoz hasonló ízű, cipőfűző formájú edesség).

Sajnos keveset tudunk a Pécs városi kereskedők múltjáról, így azután igyekszem valamiképp törleszteni ebből az adósságból.

Talán városunk egyik leghíresebb pécsi rövidáru kereskedése volt a Király utcai „Alt és Böhm” áruház.

Ez a neves üzlet az 1929. évben ünnepelte 60 éves évfordulóját. Ebből az alkalmából a „Pécsi Napló” c. helyi napilap hosszú riportot közölt:

„A pécsi kereskedő világ egyik közbecsülésben és szeretetben álló cége, az Alt és Böhm cég. Az a múlt, ami az ünneplő cég mögött áll, megállítja rövid időre a napok krónikását, hogy néhány sort szenteljen az elmúlt 60 év legjelentősebb eseményeinek, és annak a kereskedői tisztességnek, amely az elmúlt 60 esztendőt a cég mögé sorakoztatta.

1869. április 1-jén új üzlet nyílt meg a Király utca 5. szám alatt, a mai Delka cipőáruház helyiségében. Tulajdonosai fiatal emberek: Alt Jakab mindössze 23 éves, Böhm Márk 26 éves. Az új üzlet rövid, kötött és szövött áruval látta el a vevő-

közönséget. A becsületes kereskedői felfogás, az áruk minősége, az alapítók úri modora, az üzleti összeköttetéseket Pécsről rövid idő alatt kiszélesítette Baranya, Tolna és Somogy vármegyék területére. Még tíz esztendő sem telt el, amikor 1877-ben megveszik a mai üzletházat. Hogy az akkori legmodernebb kereskedői elveket érvényesíteni tudják, az üzletházat egy bécsi műépítéssel teljesen átépítették. Amikor átköltöznek a mai helységükbe, kibővítik az addig bevezetett üzletágakat díszmű, játék és a hason szakmába vágó üzletágakkal.”¹

Hogy mi mindent árultak? A teljes felsorolásra nincs lehetőségem, ezért csak néhány kiemelt árucikket sorolnék fel az ajánlatból:

Az árlap így indul: „Occasionk minden versenyen felül áll hallatlan olcsó áraival, remek minőségével! Áraink szigorúan szabottak és hitel vásárlás igénybe vételénél sem változnak!

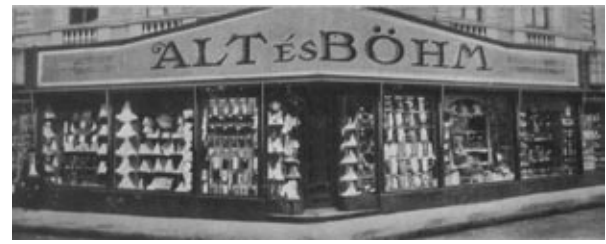
Úri divat nyakkendő, ing, gallér, kez-elő, hálóing, alsónadrág, nadrágtartók, zoknitartók, bokavédők, zsebkendők, férfi harisnyák és zoknik, tricot kötött és bőrkesztyűk, pyjamák, comotcipők, sétabotok, esernyők stb. stb.

Női divat női ingek minden kivitelben, hálóingek, nadrág és szoknya kombinék, mindenféle kötények, harisnyatartók, zsebkendők, esernyők, pamut, flór és selyemharisnyák, nyaksálak, comotcipők, tricot, kötött és bőrkesztyűk, csipkék, szalagok, gyöngyök, szabókellékek stb. stb.

Kötött áruk női és férfi mellények minden árban, úgyszintén női és férfi pulóverek, kötött ruha különlegességek: sverterek, hósapkák, vadász száraz és harisnyák. Angol gyapjú harisnya különlegességek. – Valódi teveszőr takarók

Bördízműáruk kézitáskák, actatás-kák, berendezett úti necessairek, ridicülök, minden árban és kivitelben, pénz-tárcák, névjegytárcák.

Parfümerie Manicure és fésűkészletek, gillette, készletek, illatszer permetezők, szappanok, kölni vizek, fog-, haj- és ruhakefék stb. stb.

Díszműáruk Goldschelder-féle fayencok és márványok, nickel és ezüstözött háztartási cikkek, tintatartók, írókészletek, hamutartók, dohányzókészletek, li-körkészetek, óragarnitúrák, vázák, moca készletek stb.

Játékáruk eredeti Steiff-állatok, Anker, Ideal, Matador és Märklin építő szekrények, gőzgépek, vasutak, társasjátékok, bádoggjátékok 100 féle kivitelben képes és mesekönyvek, gummi játékok, autók, byciklik és hajtányok, maché állatok és katonák, berendezett babaszobák és istállók, baba kofferek, konyhák, porcelán, email és alumínium edények stb. stb.

Baba kiállításunk minden képzeletet felülmúl.

1 és 2 pengős áruosztályunk ismét megnyílt souterrain helyegekben és ezen egységes reklámcikkek áru szencziócsak. – Ezen cikkek egy kis részét kérjük kirakatainkban megtekinteni, hogy állításunk valódiságáról meggyőződést szerezzen!!

HIS MASTERS VOICE Gramophon: A legszebb karácsonyi ajándék. A legjobb világszerte elismert. A legnevesebb világhírű művészek. A legtokéletesebb felvételű hanglemezek. The Gramophon Comp. Ltd. pécsi és baranyai képviselése.

Habselyem fehérnemű az elegáns nő ideális viselete! Combinék, hálóingek, reform nadrágok, rövid térdnadrágok. Használatban utolérhetetlen!

Askim eredeti norvég hó és sárcipők.

KOLYNOS-világmarika. A legjobb fogápoló szer!”²

Tessék, tessék Hölgyek, Urak! Ezt az alkalmat nem szabad kihagyni!

A mellékelt kép a Baranya Megyei Könyvtár tulajdona.

¹ Pécsi Napló. 1929. március 31.

² Dunántúl. 1928. december. 25.

Kölcsönös előnyök mentén

Manapság is ritka jelenségnek számít hazai porondon, ha forprofit szervezet egy alapítvánnyal szövetkezve valósít meg uniós forrásból finanszírozott szervezetejlesztési projektet. Esetünkben a Prima-Soft Kft és a 3. Szektor Alapítvány jó példát mutat a civil, valamint az üzleti szektor együttműködési lehetőségeire.

A Prima-Soft Kft. a TÁMOP-2.4.2/A-09/1-2009-0042 jelű pályázati kiírásra benyújtott projektjében az alábbiakat kívánja megvalósítani:

„Célunk, hogy cégünket, a Prima-Soft Kft-t egy komplex átvilágítási szervezetejlesztési projekt keretében felkészítsük a jövő kihívásaira, a folyamatosan változó piaci-szociális-jogszabályi háttér által generált problémák hatékony kezelésére. Fontosnak tartjuk, hogy az átvilágítás során feltárjuk azokat a szervezeti-működési problémákat, melyek ismeretében olyan irányú szervezetejlesztést tudunk megvalósítani, amely lehetővé teszi stratégiai céljaink elérését.”

A célkitűzéseket megvizsgálva kijelenthető, hogy a gazdasági társaságok túlnyomó többségének eszébe sem jutna, hogy ne a saját szektorából kiválasztott szervezettől rendelje meg a projekt lebonyolításához szükséges szolgáltatásokat. Logikusnak tűnik, hogy a gazdasági-pénzügyi-marketing stb. elemzésekhez, az ezekhez kapcsolódó stratégiai tervek elkészítéséhez megfelelőbbnek tűnnek a forprofit szolgáltatók. Ugyanakkor például a HR. fejlesztési terv kidolgozása kapcsán már magasabb százalékban felmerülhetnek „alternatív” megoldások is, hiszen vannak már olyan civil szervezetek a piacon, amelyek képesek egy-egy szegmensben felvenni a „kesztyűt” és versenyezni az üzleti szférából érkező ellenlábasaikkal.

A Prima-Soft Kft. több éve sikeres együttműködést folytat a 3. Szektor Alapítvánnyal a kölcsönös előnyök figyelembe vételével.

A 3. Szektor Alapítvány által tartott tréningeken rendszeresen képviselteti magát a Prima-Soft kft. szakember gárdája, nem csak hallgatóságként, hanem aktív tréneri teendők lebonyolítójaként is. Ilyenformán a munkaerőpiaci tréningeken az üzleti szféra szegmensei is erőteljesebben megjelennek.

Ugyanakkor a Prima-Soft Kft. által szervezett dolgozói tovább képzések rendszeres „vendége”, az Alapítvány. Az általuk tartott tréningek hatékonyan segítik a Prima HR- politikai terveinek megvalósulását.

A TÁMOP 2.4.2.A-09/1 jelű projekt lebonyolítása során a két szervezet az alábbi területeken működik együtt:

- Helyzetfeltáró dokumentum,
- akcióterv – humánerőforrás-fejlesztési terv,
- akcióterv – vezetőkre vonatkozó képzési terv,
- hosszú távú vállalati fejlesztési stratégia rehabilitációs és védett foglalkoztatóknál,
- valamint a projektet lezáró összefoglaló értékelés elkészítése és kidolgozása.

A dolgozói tréningesorozatok lebonyolítása szintén a 3. Szektor Alapítvány feladata.

A projekt állapotáról, előrehaladásáról a későbbiekben tájékoztatjuk olvasóinkat.

A program az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Hátrányos helyzetűeket foglalkoztató
szervezetek fejlesztése
TÁMOP 2.4.2/A-09/1-2009-0042

Gergely János

2010. szeptember 7-én délután meghalt Gergely János tanár úr.

Gergely János tanár úr – vagy ahogyan később minden hozzá közelebb álló hívta: **a Gergely** – Népi Kollégista volt már középiskolás korában Cegléden, a Dózsa György Népi Kollégiumban, „...az áldott, átkozott Népi kollégiumban, amelyet annyian elítélnek ma, meg annyira elítélte a Rákosi is, pedig valami nagy dolgot csináltak! Ők csinálták meg a homo politicus-t, a tevékeny embert, a társadalomra nyitott, szolgálni akaró embert...”, ahol 1949-ben érettségizett és ahonnan Budapestre, a Körösi Csoma Népi Kollégiumba került a sikeres egyetemi felvételi után.

Az egyetemen olyan tanárai voltak, mint pl. **Pais Dezső** (1886-1973), **Zsiray Miklós** (1892-1955), **Eckhardt Sándor** (1890-1969), „aki operaénekesként Balassi és a klasszicizmus szakértője volt, mellesleg pedig francia szótárt írt...”, **Györi János** (1908-1973), „aki balettművészként a Párizsi Operában táncolt és közben a Sorbonne-on tanította a romantikát.” Vagy **Gyergyai Albert**, „Flaubert szakértő, akinek Proustot is köszönhetjük. Zseniális ember volt, akit úgy ültünk körül, mint a jurtában a mesemondót...”

1953-ban került Pécsre, először a **Nagy Lajos Gimnáziumban** tanított, de nem sokkal később már – Pais Dezsőnek Temesi Mihályhoz, a **Pécsi Tanárképző Főiskola Nyelvészeti Tanszékének** vezetőjéhez írott levele segítségével – a tanszék **tanára** volt.

Megtartva ezt a munkáját is, **1968-tól igazgatta a Pécsi Tanárképző Főiskola kollégiumát**, ahol úgy próbált dolgozni, hogy a kollégium ne csak alvóhely legyen, hanem élénk szellemi, művészeti központ a leendő értelmiségiek számára, ahol a hallgatók és a lakók mindig találhassanak maguknak fontos és érdekes eseményeket. Az épület egész nap nyitva állt a nem kollégisták előtt is.

„...Gyergyaira csak egy mondattal visszatérve: Amikor én 1968-ban elvállaltam a Tanárképző Főiskola kollégiumának irányítását, akkor bennem az élt, hogy az Eötvös Kollégiumi hagyományokat, a NÉKOSZ-i hagyományokat, a protestáns erdélyi, pataki és debreceni hagyományokat beépítem az embernevelésbe, mert nem vállonverető, a lábmosság ellenőrizgető, meg a lányok ölébe világító kollégiumi vezetőkre van szükség szerintem felnőtt korosztályban, hanem olyanokra, akik kinyitják a világra a szemléletüket, mert szerintem a műveltség szemléleti kérdés, nem adattár halmoz birtoklása, hanem minél kevesebb, de hiteles forrásokból szerzett adat alapján olyan világszemlélet, hogy az ember biztonsággal tudjon a végtelenben a maga végeességével eligazodni...”

A fenti hitvallás szellemében Gyergyai Albert volt az első vendég 1968. november 30-án azok hosszú sorából, akik a kollégiumban előadásokat tartottak. Az első előadása az Eötvös Kollégiumról, a második pedig az „Emlékeim a Nyugat költőiről...” címet viselte.

Gergely tanár úr felkarolta és támogatta a művészeti csoportosulásokat. Így alakult meg a kollégiumban például a későbbi Komlói (majd Pécsi) Spirituálé együttes, amelynek

éppúgy volt testnevelés, mint ének szakos tagja és akikkel a későbbiekben nem egyszer léptünk föl közösen.

Mint az ország egyik felsőoktatási intézményének kollégiumi igazgatója rendszeresen részt vett az országos szervezetek találkozóján, továbbképzéseiben és tanácskozásain, ahol soha nem mulasztotta el ajánlani kollégiumának művészeti csoportjainak produkcióit. Hogy ezt még ha-tékonyabban tegye, azt találta ki, hogy a nagyobb horderejű országos kollégiumi eseményekre elvállalta, hogy megszervezi a kulturális programot úgy, hogy a rendezőknek ez ne kerüljön pénzébe, csak egy néhány fős vacsorába a kollégiumi menzán, és néhány főre szóló kollégiumi szállásba.

Ezeket az egész estét betöltő programokat aztán rendszerint vagy a Spirituálé, vagy a Szélkiáltó együttes adták. Így mondhatjuk azt, hogy az együttes első koncertszervezőjét Gergely Jánosnak hívták. Ily módon rövid idő alatt ismeretek és népszerűek lettünk az ország több egyetemi és kollégiumi klubjában Szegedtől, Nyíregyházán és Budapesten át Szombathelyig.

Az idézetek egy vele 2007-ben folytatott beszélgetésünkből valók, amikor is a Szélkiáltó történetét feldolgozó szakdolgozatomhoz gyűjtöttem az anyagot.

Fenyvesi Béla

Gergely János Erdélyből származó, egyszerű munkásemberek gyermekeként született Cegléden, 1930. február 13-án. Az ottani Állami Kossuth Lajos Gimnáziumban érettségizett 1949-ben. A Pázmány Péter/Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán magyar-francia szakon folytatta tanulmányait, közben az Eötvös Kollégium tagja lett. Egyetemi éveiben három éven át demonstrátorként dolgozott Eckhardt Sándor professzor mellett a Francia Tanszéken. 1953. július 15-étől a pécsi Állami Nagy Lajos Gimnázium, 1955. február 15-étől a Pécsi Tanítóképző, illetve Széchenyi Gimnázium tanára. 1959. szeptember 1-jétől a Pécsi Tanárképző Főiskola Magyar Nyelvészeti Tanszékén főiskolai tanársegéd, 1963-tól adjunktus, 1971-től docens. 1980. július 1-jétől 1982. augusztus 31-éig a Magyar Nyelvészeti Tanszék vezetője. Ezt követően 1986 novemberéig az 1982-ben létrehozott Janus Pannonius Tudományegyetem első főtitkára, majd öt éven át az egyetem kollégiumainak főigazgatója. 1992 és 1995 között Szekszárdon az Illyés Gyula Pedagógiai Főiskola – az egyetem mai karának jogelődje – főigazgatójaként dolgozott. Nyugdíjba vonulását követően még évekig oktató retorikát a PTE bölcsészettudományi és közgazdasági karán, illetve a FEEFI-ben.

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

Pályázat a 2010-2011. évi közművelődési szakmai tevékenységek fejlesztése és megújítása céljából

Kiíró: Nemzeti Kulturális Alap Közművelődési Szakmai Kollégium

Beadási határidő: 2010. október 25.

A Közművelődési Szakmai Kollégium nyílt pályázatot hirdet a 2010–2011. évi szakmai tevékenységek fejlesztése és megújítása céljából az alábbi témakörökre:

1. A Közművelődési Szakmai Kollégium pályázatot hirdet olyan helyi, hagyományosan több éve megrendezésre kerülő, **gyermek és ifjúsági korosztály részvételével** megvalósuló, amatőr művészeti közművelődési program támogatására, mely 2011. január 1–2011. április 30. között kerül lebonyolításra.

Altéma kódszáma: 2008

2. A Közművelődési Szakmai Kollégium pályázatot hirdet közművelődési szervezetek tevékenységeinek **online marketing promóciója** támogatására. Interneten terjesztendő, reklám célú videospotok készítésére, terjesztésére, melyek a pályázók saját közművelődési programjait, művelődő kisközösségeit népszerűsítik a felhasználói kör(ének) bővítése érdekében. Altéma kódszáma: 2085

További információ: www.nka.hu

Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért TÁMOP 5.1.3-09/2

Kiíró: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Beadási határidő: 2010. október 31.

Alapvető cél: a konstrukció alapvető célja az egymásba fonódó területi és társadalmi hátrányok következményeinek, a szegénység mélyülésének, újratermelődésének és területi terjedésének mérséklése, továbbá a mélyszegénységben élők integrációjának előmozdítása azzal az eszközzel, amelyet a szociális és közösségi munka, a lakosság aktív részvételén alapuló tervezés együtt nyújthat. A konstrukció eme alapvető célját a helyi közösségi kapcsolatok revitalizálásával és fejlesztésével, egyes közszolgáltatásoknak – ilyenek a szociális és egészségügyi ellátások, a gyermekek helyzetét és kitörési esélyeit meghatározó más humán szolgáltatások – a helyi szükségletekhez igazításával, továbbá az érintett települési kör, lakosság kistérségi fejlesztési folyamatba való bekapcsolásával kívánja elérni.

További információ: www.nfu.hu

Fiatalok lendületben: pályázat ifjúsági találkozókra

Kiíró: Európai Bizottság

Beadási határidő: 2010. november 1.

A Fiatalkorúak lendületben program 5.1-es alprogramja keretében megszervezendő ifjúsági találkozók támogatására hirdet pályázatot az Európai Bizottság. (KultúrPont)

Az Európai Bizottság pályázatot hirdet a Fiatalkorúak lendületben program 5.1-es alprogramja keretében ifjúsági találkozók szervezésére. Az alprogram célja, hogy támogassa a fiatalok részvételét az ifjúsági területen folytatott strukturált párbeszédben. A pályázat keretében nemzeti ifjúsági találkozók és nemzetközi ifjúsági szemináriumok szervezése támogatható. A támogatásra nonprofit szervezetek, helyi vagy regionális közintézmények és európai szintű ifjúsági szervezetek pályázhatnak. Az elnyerhető támogatás összege az elszámolható költségek 75%-a, legfeljebb 50 ezer euró.

Bővebb információ: **Mobilitás Országos Ifjúsági Szolgálat;** www.mobilitas.hu/flp/hirek/4784, www.mobilitas.hu/flp/programismerteto/palyazatiutmutato

Gyűjteményes növénykertek és védett történeti kertek megőrzése és helyreállítása KEOP-2009-3.1.3

Kiíró: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Beadási határidő: 2010. november 5.

A pályázati felhívás és útmutató a Kormány által elfogadott 2009-2010-es időszakra vonatkozó Környezet és Energia Operatív Program Természeti értékeink jó kezelése, valamint Projekt Előkezdési Prioritás akciótérve alapján került kidolgozásra.

Alapvető cél és háttér információ Hazánk kiemelkedő értékei a gyűjteményes és a történeti kertek, amelyek az ember és természet viszonyának élő múzeumai. A kertek értékes nemzeti vagyontártyak és fontos tájlemek, amelyek kulcsszerepet játszanak a veszélyeztetett növényfajok élőhelyen kívüli ún. „ex situ” védelmében, illetve a természetvédelem területén született nemzetközi egyezmények és EU intézkedések végrehajtásában is.

Gyűjteményes növénykerteknek nevezzük azokat a botanikus kerteket, arborétumokat, amelyek alapfunkciója a tudományos igényességgel nyilvántartott élőnövény gyűjtemények megőrzése és fejlesztése, a kutatás, oktatás és ismeretterjesztés szolgálata.

Történeti kertnek nevezzük a történeti vagy művészeti értékkel bíró, önállóan vagy más műemlékhez kapcsolódóan, illetve a történeti településszerkezet részeként megjelenő kertépítészeti alkotást, zöldfelületet, illetőleg parkot.

A konstrukció egyrészt a védett gyűjteményes növénykertekben található, természetvédelmi szempontból kiemelkedő fajok és élőhelyek megőrzését, rekonstrukcióját szolgálja, másrészt a védett történeti kertek, kertépítészeti, kertművészeti és tájökölógiai értékeinek helyreállíthatóságát célozza.

A konstrukcióból finanszírozott projektek egyszeri beavatkozást jelentenek, egy gyűjteményes növénykert, vagy védett történeti kert (kizárólag helyi vagy országos védettséget élvező) területén valósulnak meg. A konstrukció keretében így lehetőség nyílik egy-egy védett, természetvédelmi szempontból kiemelkedő jelentőségű terület természetvédelmi fejlesztésére.

További információ: www.nfu.hu

CIB-pályázat gyermekegészség-védelemmel foglalkozó közhasznú szervezeteknek

Kiíró: CIB Alapítvány

Beadási határidő: 2010. november 5.

Szeptember végétől egy hónapig várja a CIB Alapítvány azon közhasznú szervezetek pályázati anyagát, amelyek gyermekek egészséges testi és lelki fejlődéséért, ezen belül kiemelten a korai fejlesztésre koncentrálnak indítanak egy éven belül lezáruló projekteket. A CIB Alapítvány (www.cibalapitvany.hu) „Tenni tudunk” néven indított, új, pályázati rendszerének megfelelő anyagokat háromfős, független bíráló bizottság fogja egységes értékelési rendszer alapján pontozni. A legtöbb pontot elért 10 pályázó között a kuratórium dönt a támogatás odaítéléséről még ez évben. A CIB Alapítvány bízik abban, hogy a pályázók között olyan is lesz, akivel hosszabb távú, stratégiai partnerséget tud kialakítani.

Szeptember 30-ától az **első témában, a gyermek-egészségvédelemmel, korai fejlesztéssel** kapcsolatban várja a CIB Alapítvány az egy év alatt megvalósítható projektek pályázati anyagát már az új rendszer szerint. A támogatás odaítéléséről még ez év végéig döntés születik. A pályázati kiírást a CIB Alapítvány www.cibalapitvany.hu honlapján olvashatják az érdeklődők. A pályázatok beadási határideje: 2010. november 5., péntek.

A CIB Alapítványnak célja az is, hogy a pályázók közül — akár többel is – a későbbiekben hosszú távú stratégiai partnerséget alakítsanak ki

A CIB Alapítvány az elmúlt 5 év alatt közel 100 projekthez összesen 238 millió Ft támogatást nyújtott.

További információ: www.cibalapitvany.hu

Civil szervezetek 2010. évi személyi jövedelemadó bevalláshoz kapcsolódó megyei vagy országos szintű kampánya kidolgozásának és megvalósításának támogatása NCA-CIV-10-G

Kiíró: NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégiuma

Beadási határidő: 2010. november 15.

A pályázat célja: jelen pályázat a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítését szolgálja. A pályázat célja a civil szervezetek számára személyi jövedelemadó felajánlásokat elősegítő alábbi közhasznú tevékenységek támogatása:

A 2010. évi személyi jövedelemadó-bevalláshoz és 1% felajánláshoz kapcsolódó megyei, illetőleg országos szintű kampányok lebonyolítása.

Pályázat benyújtására két kategóriában van lehetőség:

G/1. kategória: Magyarország egy meghatározott megyéjére kiterjedő kommunikációs kampány kidolgozása és megvalósítása.

G/2. kategória: Országos szintű, célzott tömegkommunikációs eszközt alkalmazó kommunikációs kampány kidolgozása és megvalósítása.

Mindkét kategóriára érvényes feltételek:

Jelen pályázat keretében azon szervezetek támogathatók, amelyek a hatékony, egységes arculatú kampány érdekében vállalják, hogy a kiíró Kollégium által korábban elkészített, és a nyertes pályázók rendelkezésére bocsátandó kreatív koncepció mentén valósítják meg kampányukat. A koncepció kötelezően alkalmazandó elemei a www.esza.hu címen a „Hazai segédletek, dokumentumok (Egyéb, 2010)” menüpontban megismerhetőek, azokat adaptálható formában a nyertes pályázóknak a Kollégium biztosítja.

A kampány lebonyolításához a média lehetőségein kívül további hatékony, kreatív, és a jogszabályoknak megfelelő, etikus eszközök is alkalmazhatók.

A kampány mindenképpen a teljes civil társadalom vagy ennek egy nagyobb földrajzi területre eső része anyagi helyzetének javulását támogassa, és nem szolgálhatja kizárólag egy civil szervezet vagy szervezetcsoport anyagi érdekeit. **Ennek keretében az elkészült reklámanyagokon kizárólag a készítő szervezet neve és logója szerepelhet, de adószáma nem.** Hivatkozás, link csak abban az esetben helyezhető el a kampányanyagokon, ha az a potenciális kedvezményezett szervezetek bővebb adatbázisát tartalmazza.

A kampány során hivatkozott, készülő és/vagy frissülő adatbázisnak legalább 500 szervezet nevét és adószámát kell tartalmaznia. Az adatbázisba bekerülő szervezetek adatai közzétételének jogszerűsége biztosításáról (adatvédelem) az adatbázist készítőnek kell gondoskodnia.

Pályázni a fenti kommunikációs kampány feladatok egyes, önmagában egészen tekinthető csoportjára is lehet. Pályázni lehet együttműködésben, több civil szervezet által önállóan pályázott kampány feladatokkal is, ebben az esetben valamennyi érintett civil szervezetnek ki kell nyilatkoztatnia együttműködési szándékát egy olyan együttműködési megállapodás aláírásával, amely az együttműködő szervezetek adatai mellett az együttműködők közötti világos feladatmegoszlást is részletesen ismerteti.

További információ: www.nca.hu

Pályázat európai fesztiválok támogatására

Kiíró: Európai Unió - Európai Bizottság

Az EU Kultúra programja keretében lehet pályázni európai kulturális fesztiválok támogatására. (KulturPont)

Az Európai Unió Kultúra programja keretében ezentúl a kulturális együttműködési projektek terület részeként európai kulturális fesztiválok támogatására is lehet pályázni. Az elnyerhető támogatás összege legfeljebb 100 ezer euró.

Pályázati határidő: 2010. november 15.

További információ: www.kulturpont.hu

A világ gyermekei – nemzetközi digitális fotópályázat

Kiíró: Fédération Internationale de l'Art Photographique, Photographic Society of Singapore

Beadási határidő: 2010. november 27.

Pályázók köre: Magyarországon élő alkotók pályázhatnak életkortól, foglalkozástól és szakmai szervezethez való tartozásuktól függetlenül

„A világ gyermekei” témája: a pályázatra szánt képek fókuszában a gyermekek és napi tevékenységük legyen. Portrék, életképek, gyermek a családban, gyermekközösségek stb.

A részvétel feltételei: Mivel a pályázaton a FIAP tagországai vehetnek részt, így a hazai előszűrésre csak a Magyarországon élő alkotók pályázhatnak életkortól, foglalkozástól és szakmai szervezethez való tartozásuktól függetlenül. Az előszűrést Magyarországon a Magyar Fotóművészeti Alkotócsoportok Országos Szövetsége (MAFOSZ) szervezi, de nemcsak tagszervezetei részére.

Minden nemzeti szövetség egy ország-kollekciót, összesen 20 digitális alkotást továbbíthat Szingapúrba, szerzőnként maximum 2-2 digitális felvételt.

A készülő fotókiállítás meg kíván felelni az UNESCO törekvésének is, mely szerint a képek tíz százaléka a szegény/elnyomott gyermekek helyzetét mutassák be.

A részvétel fontos feltétele, hogy a fotók többsége Magyarországon készüljön.

További információk: www.mafosz.hu

Önkéntes fiatalok akcióban

Kiíró: Raiffeisen Bank Zrt.

Beadási határidő: 2010. november 15.

Pályázók köre: közhasznú vagy kiemelten közhasznú fokozattal rendelkező civil szervezetek

Pályázat témája: Pénzügyi és együttműködési kultúra fejlesztése a családon kívül nevelkedő gyermekek körében önkéntes programok megvalósítása és videós feldolgozása révén.

Pályázat célja/célcsoportja: gyermekvédelmi gondoskodásban élő, családon kívül nevelkedő gyermekek, fiatal felnőttek (10-24 éves korig) szükségleteire és problémáira reagáló csoportos módszerek alkalmazása önkéntes programba integrálva, melynek célja az

- életvezetési készségek fejlesztése,
- a tudatos életvitel kialakulásának elősegítése,
- pénzügyi kultúra fejlesztése,
- személyiségfejlődés elősegítése,
- szociális kompetenciák erősítése,
- aktív állampolgári kompetenciák fejlesztése.

A pályázat keretében megvalósuló önkéntes projektek kedvezményezettjei családon kívül nevelkedő gyermekek, fiatal felnőttek lehetnek.

A pályázattal lebonyolításában a Raiffeisen Bank szakmai partnere a Kurt

Lewin Alapítvány (<http://www.kla.hu>).

A pályázattal kapcsolatos bővebb információ: <http://www.kozosen.hu>; <http://www.kla.hu>

Megyesi Schwartz Éva

A Dyslexiás Gyermekéért Baranyában Egyesület taggyűléseinek 2010/11-es tematikája

2010. OKTÓBER:

- **Előny vagy hátrány?** Biztosított/biztosítható-e az érettségi vizsgán a támogató szakértői javaslatban foglaltak alkalmazása? Hogyan érettségiznek a gyakorlatban az érintett tanulók? Milyen esélyük van a felsőoktatásban? Tapasztalatok, kérdések, kételyek megvitatása meghívott szakemberek részvételével (Önkormányzat képviselője, iskolaigazgatók, érettségi elnökök, a PTE képviselője)

2010. NOVEMBER:

- **„Segítő kéz” – szülőtámogató kerekasztal beszélgetés**

2011. JANUÁR:

- **„Én is tudok valamit!”** – a művészet hatása a tanulási problémák kezelésére.
- A „Diszlexiások színháza” alkotói folyamatának tapasztalatairól Füstli Molnár Éva színművész és Szabó Zsuzsa

A szervezett programokon való részvétel mindenkor ingyenes. A részletekről további információt a www.dyslexiabaranyaban.hu honlapon olvashat.

bábművész mondják el élményeiket. További vendégünk: Rozs Tamás művészetterapeuta.

2011. FEBRUÁR:

- **Az otthoni tanulási problémák kezelése** – kérdőíves felmérés az érintett szülők körében és annak tanulmányai.

2011. MÁRCIUS:

- **Intézménylátogatás Balatonfűzfőre, az Öveges József (diszlexiás) Szakképző Iskolába**

2011. ÁPRILIS:

- **Dyslexia c. film vetítése**, majd beszélgetés a filmmel kapcsolatban

2011. MÁJUS:

- **Kirándulás**

A Dyslexiás Gyermekéért Baranyában Egyesület következő taggyűlésének időpontja –, melyet teljes egészében a szülők segítésére szánunk – 2010. november 15. (hétfő), 17 órától a Civil Közösségek Házában. Várjuk Önöket, felvetéseikre, kérdéseikre is próbálunk választ adni: Kerekasztal beszélgetés a szülők számára.

Az „Endokrin és anyagcsere betegéért közhasznú alapítvány”, a Nevelők Háza Egyesület, a Nevelők Háza Kórusalapítvány és a 3. Szektor Közhasznú Alapítvány 2009. évi közhasznúsági jelentése megtalálható a www.civilhaz-pecs.hu weblapon.

A Dyslexiás Gyermekéért Baranyában Egyesület 2009. évi közhasznúsági jelentése elérhető a www.dyslexiabaranyaban.hu címen.

A CIVIL KORZÓ előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

MEGRENDELŐ

Számlázási cím

Megrendelő neve:

Irányítószám: Település:

Utca, házszám:

Telefon: Fax: Email:

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve:

Irányítószám: Település:

Utca, házszám:

Telefon: Fax: Email:

Dátum: Megrendelő aláírása:

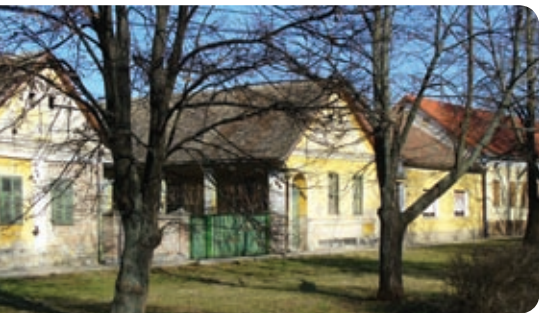
A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu, civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

- 1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referenci státuszok kialakításának ösztönzése.
- 2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadói rendszer megvalósítása:
 - a. jogi, közhasznúsági,
 - b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
 - c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
 - d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
- 3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
- 4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
 - a. a megye civil szervezeti regisztere,
 - b. pályázati lehetőségek, kiírások, úrlapok biztosítása,
 - c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
 - d. megyei szakértői, előadói lista.
- 5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
- 6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
- 7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
- 8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
- 9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

TŐLÜNK SZÍNES A VILÁG!

TALÁLKOZÁS
BARANYA
ÉLŐ NEMZETISÉGI
ÖRÖKSÉGÉVEL

www.baranyaikultura.hu

www.pecs2010.hu

